

Met Charles de Foucauld de veertigdagentijd beleven.

De liturgie van de veertigdagentijd reikt ons Bijbelse teksten aan die over de woestijnervaringen van het volk Israël en van Jezus spreken. Ze vertellen niet enkel over een verblijf in een droog, vrijwel onbewoond landschap, maar tevens over diepe ervaringen die tot ons mens-zijn behoren. Wie van ons kent ze niet? Momenten van innerlijke leegte en droogte, het gevoel van vermoeidheid, eenzaamheid en verlatenheid, periodes waar je met alles en nog wat - en vooral met jezelf - aan het worstelen bent, gebeurtenissen die je uitdagen tot het wezenlijke, tot nieuwe keuzes en heroriëntatie. Het zijn weliswaar geen gemakkelijke momenten. Ze gaan gepaard met negatieve gevoelens zoals twijfel, angst, onzekerheid, nostalgie naar het verleden... Begrijpelijk dat wij er gauw van af willen zijn! En toch zijn ze onmisbaar voor onze groei als mens, als gelovige.

De zalige Charles de Foucauld (1858-1916), die wij dit jaar bijzonder herdenken, heeft deze momenten ook gekend. Als kind en jonge man moest hij zijn ouders en later zijn grootvader missen. In wijsbegeerte en wetenschap zocht hij tevergeefs antwoord op zijn vragen.

Toen ik 15, 16 jaar was, was er geen enkel spoor van geloof meer in mij aanwezig. De lectuur waarop ik verzot was, had dit in mij bewerkt. Ik voelde mij in geen enkele filosofische richting thuis. Op geen enkele kon ik bouwen. Mijn twijfel was volledig. Vooral stond ik ver van het katholieke geloof; ik vond dat meerdere dogma's in conflict waren met de menselijke rede. (Brief aan Henri Duveyrier 1892)

Ik was egoïstisch, goddeloos, geneigd tot het kwaad, als het ware radeloos... (Brief aan Marie de Bondy 1892)

Werelds plezier kon zijn dorst naar geluk en vervulling evenmin lessen. Hij voelde een diepte leegte en droefheid. Hij leefde in een innerlijke onrust.

...U liet mij een diepe droefheid smaken, een pijnlijke leegte, een triestheid zoals ik voorheen nog niet gekend had...iedere avond overviel ze mij als ik alleen op mijn appartement was...als er feest was, zat ik er stom en neerslachtig bij. U hebt mij die wazige onrust van een slecht geweten bijgebracht. Uw stem was in mij ingeslapen, maar niet helemaal ten dode toe. Nooit heb ik zo een droefheid, zo een onaangenaam gevoel, zo een onrust als toen ervaren....(De laatste plaats, p. 119-121)

Hij trok als het ware door een woestijn. Ook na zijn bekering maakten crisismomenten deel uit van zijn zoeken en verlangen naar God. Ze waren voor hem telkens een plek van bekering, van loslaten en overgave, van innerlijke groei, waar hij als het ware opnieuw werd geboren en waar God en zijn medemensen, vooral de armen, steeds meer ruimte kregen.

Een dieptepunt maakte hij mee in 1906/1907, toen hij in het zuiden van Algerije onder de Toearegnomaden leefde. De streek kende een zware hongersnood, vanwege een langdurige droogte. Broeder Charles voelde zich erg eenzaam, zonder volgelingen, zonder post, zonder voorbijgangers. Het gebed viel hem zwaar:

Ik ben niet tevreden over mezelf. Ik ben laf en koud: uiterste lauwheid doordringt mijn gebeden, het is op het randje af, mijn leven zit aan de grond, alles is lauw en

leeg...Het gebed valt me moeilijk: ik ben nauwelijks begonnen of ik krijg al slaap, soms beklemmen mij ondraaglijke gedachten en deze moeilijkheid voel ik op elk moment...(Brief aan abbé Huvelin, 1906)

Zijn leven leek hem een mislukking.

...wat voor een oogst zou ik moeten binnengehaald hebben voor mij en voor de anderen! En in plaats daarvan ben ik een hoopje ellende, armoede en voor de anderen betekenen ik niet veel goeds...Het is aan de vruchten dat men de bomen kent en dit toont mij wat ik ben. (Brief aan abbé Huvelin)

Hij werd ziek en dacht dat het einde naderde. De Toearegs kwamen hem te hulp door hem geitenmelk te geven, het kostbaarste wat ze hadden in tijden van hongersnood. Tot dan was hij de gever die hen hielp en die voor hen klaar stond. En nu, ziek en uitgeput, werd hij de ontvanger. De goedheid van de Toearegs redde zijn leven. Daarna werden de onderlinge relaties meer wederzijds en hechter.

De woestijn liet nieuw leven ontspruiten! Een tijd van genade.

Al in 1898 schreef broeder Charles aan Pater Jérôme het volgende:

Je moet door de woestijn heen en er verblijven om Gods genade te ontvangen. Daar word je leeg. Daar jaag je alles van je weg wat niet God is. Daar maak je dat kleine huis van je ziel volkomen leeg om er alle plaats aan God alleen over te laten. De Hebreëen trokken door de woestijn heen. Mozes heeft er geleefd voordat hij zijn missie ontving. Paulus en Johannes Chrysostomos hebben zich ook in de woestijn voorbereid...Dit is een tijd van genade, een periode waar ieder die vruchten wil dragen, noodzakelijkerwijze doorheen moet. Deze stilte, deze inkeer zijn nodig... Later zal de ziel vruchten voortbrengen, precies in die mate waarin de innerlijke mens in haar gevormd zal zijn.... Kijk naar Paulus, Benedictus, Patrick, Gregorius de Grote en zoveel anderen. Hoe lang hebben zij wel niet in eenzaamheid en stilte doorgebracht! Klim hoger op: kijk naar Johannes de Doper, kijk naar onze Heer. Onze Heer had het niet nodig, maar Hij wilde ons het voorbeeld geven.

Kleine Zuster Sylvie, Anderlecht